

Zápis z jednání pracovního týmu RHSD ČR pro zemědělství a životní prostředí konaného dne 24. 10. 2018

Přítomni:

Ing. Petr Jílek, Ministerstvo zemědělství
Mgr. Patrik Mlynář, Ministerstvo zemědělství
Ing. Daniel Pokorný, Ministerstvo zemědělství
Alena Skořepová, Ministerstvo zemědělství
Mgr. David Kadečka, Úřad vlády ČR
Ing. Pavel Kouřil, Ministerstvo financí
Ing. arch. Daniela Grabmüllerová, Ph.D. MBA, Ministerstvo pro místní rozvoj
Mgr. Zdena Tuhá, Ministerstvo pro místní rozvoj
Ing. Vladimír Mana, Ministerstvo životního prostředí
zástupce Unie zaměstnavatelských svazů ČR
zástupce Svazu průmyslu a dopravy
zástupce Svazu průmyslu a dopravy
zástupce Zemědělského svazu ČR

Pozn.: Na základě požadavku sekretariátu RHSD ČR nejsou v zápise uvedena jména ani funkce účastníků z nevládního sektoru.

Bod č. 1 - Opatření v boji proti suchu, zadržování vody v krajině

Pan náměstek Jílek představil materiál, který byl zařazen na program 146. Plenární schůze RHSD. Informoval o tom, že MZe má vládou schválený materiál Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky, což je strategický materiál. V materiálu předkládaném na Plenární schůzi RHSD jsou předkládány aktuální informace, které jsou dále členěny na vodní hospodářství a zemědělství, dále obsahuje popis aktuálního stavu nasycení ČR vodou a opatření jednotlivých povodí, v zemědělské části jsou pak zmíněny způsoby, kterými se MZe snaží zajistit zvýšení retenční kapacity. Dále jsou v materiálu zahrnuty standardy DZES, jsou popsány jednotlivé nástroje pro zemědělce – kalkulačka vláhové potřeby, monitoring eroze, protierozní kalkulačka. Jako koncepční opatření je zmíněna podpora na budování kapkových závlah. Ze strany MZe je klíčová také snaha o to, aby zemědělci byli zodpovědnější při čelení těmto krizím. Dále je důležitá příprava Fondu těžko pojistitelných rizik. Na závěr pan náměstek uvedl, že byly schváleny finanční prostředky ve výši 2 mld na kompenzace pro sektor zemědělství za období sucha v roce 2018.

Diskuse: Zástupce svazu průmyslu a dopravy podotkl, že dané téma je podle nich velmi závažné a upozornil, že v materiálu chybí zohlednění dopadů na průmysl. Požádal o zapojení velkých odběratelů do komisí k řešení dopadů sucha a k řešení retenční kapacity o zapojení velkých odběratelů. Do materiálu navrhl doplnit podporu retence vody i v průmyslovém sektoru, zohlednit výstupy z jednání ministrů zemědělství a životního prostředí s premiérem a zmínit opatření, která se plní a informaci k novým cirkulačním zařízením. Pan ředitel Pokorný odpověděl, že složení komisí k řešení dopadů sucha ještě není řešeno, ale s přizváním velkých odběratelů nebude problém. K retenčním kapacitám uvedl, že v materiálu je napsáno, že MZe podporuje dané DP, přičemž jsou dva okruhy z hlediska vodního hospodářství, kam patří výstavba opatření, sanace a odbahnění, další možnost pro obce je, že si mohou sami upravit jednotlivé rybníky. Podporuje se navyšování retence hlavně u zemědělsky hospodařících subjektů. Co se týče financování vodního hospodářství, to je zmíněno v materiálu k vodnímu zákonu, jehož návrh bude v nejbližších dnech rozeslán do MPŘ.

Zástupce svazu průmyslu a dopravy reagoval, že je třeba vykomunikovat opatření k retencím, která by měla být zmíněna v materiálu na Plenární schůzi jako samostatný bod.

Zástupce zemědělského svazu uvedl, že chybí definice sucha v legislativě, to je podle něj třeba dořešit s profesory z CzechGlobe. Dále by se dle jeho názoru měly definovat suchem ohrožené a postižené oblasti. Zemědělský svaz chce podpořit opatření na zvýšení retence, a jsou pro změny komplexní pozemkové úpravy, která by vedla k navrhování nových retenčních nádrží v oblastech ohrožených suchem.

Pan náměstek Jílek reagoval, že je třeba, aby u definice sucha nebyl rozpor mezi definicí ČR a definicí EK. Pro zemědělství je definicí propad produkce o 30%.

Dle zástupce Zemědělského svazu je třeba definice kvůli dlouhodobějšímu řešení dané situace.

Pan náměstek Jílek doplnil, že bude podepsáno memorandum o spolupráci MZe a CzechGlobe a na základě toho bude další možná spolupráce při definování oblastí.

Pan ředitel Pokorný uvedl, že novela vodního zákona počítá s novou definicí sucha, vzniknou nové zvláštní orgány jednotlivých komisí, a to obdobně jako při řešení povodní. ČMÚ stanovuje území postižená suchem, dle pana ředitele daný princip funguje a za současných podmínek není třeba změn. Ohledně pozemkových úprav doplnil, že budou řešeny s SPÚ, a to konkrétně možnost páteřní sítě retenčních závlah.

Zástupce Zemědělského svazu zmínil možnost komplexní úpravy dotačních podmínek a navrhl, aby extrémně vysychavé půdy byly využity například na výsadbu stromů.

Pan náměstek Jílek uvedl, že díky SZP by měl být kladen větší důraz na agrolesnictví, ovšem zemědělci musejí sami zhodnotit rizika při hospodaření na vysychavých půdách, MZe nabídne možná opatření, ale zda to využijí je zcela na nich.

Zástupce Zemědělského svazu v kontextu novely vodního zákona nadnesl možnost využití odpadní vody k vsakování například na pozemcích s rychle rostoucími dřevinami.

Pan ředitel Pokorný reagoval, že využití odpadní vody je problematika spadající pod MŽP, přičemž již byla daná problematika řešena a hlavním problémem jsou možná zdravotní rizika, která se mohou projevit až v horizontu několika desetiletí.

Pan náměstek Mana uvedl, že daná problematika se týká také Ministerstva zdravotnictví.

Pan ředitel Pokorný informoval, že do konce roku by měl být materiál k dispozici, že požadavky na vodu se zvyšují a momentálně je třeba, aby byl podklad přepracován ze strany MŽP.

Pan náměstek Mana reagoval, že pan ministr Brabec jedná s náměstkyní Pešovou kvůli návrhu novely. Prudké změny mají dopad také na další oblasti než zemědělství a průmysl a minimální zůstatkový průtok musí být stanoven.

Zástupce Svazu průmyslu a obchodu doplnil, že průmysl je téměř 100% závislý na vodě a je třeba zůstatkový průtok a kalibraci zajistit takovou, aby byla dostatečná vodní zásoba i pro období absolutního sucha.

Pan náměstek Mana souhlasil, že je třeba předejít kritickým situacím.

Zástupce Zemědělského svazu připomněl, že dvě vodní díla jsou momentálně rozpracována a rád by otevřel diskusi ohledně nových vodních děl.

Pan ředitel Pokorný odpověděl, že jsou díla, která vznikají v důsledku sucha. Oblast Rakovnícka je nejpostiženější a budují se tam dvě vodní díla. Řeší se několik dalších vodních děl a také různé varianty řešení. Budou se připravovat zásady na březen příštího roku a daná problematika je vnímána jako priorita. Dále by měly být aktualizovány generely.

Pan náměstek Mana uvedl, že generel je z pohledu MŽP vnímán jako účinný nástroj ochrany krajiny před zástavbou. Je třeba očekávat silný odpor některých obcí a je důležité, aby MZe a MŽP našlo shodu.

Pan ředitel Pokorný souhlasil, že shoda na úrovni MZe a MŽP je důležitá.

Zástupce Zemědělského svazu vnesl návrh na aktualizaci plánu meliorací.

Zástupce zemědělského svazu se dotázal na možnost snížení daní při realizaci zasakovacích zařízení.

Pan náměstek Jílek požádal zástupce sekce vodního hospodářství, aby se danému tématu sekce věnovala. Do materiálu je možné zahrnout náměty na možné legislativní úpravy.

Zástupce Zemědělského svazu navrhl podpořit investice a výzkum při využívání odpadní vody.

Pan náměstek zopakoval rizika cirkulace s tím, že v projektech jako je například NAZV je možné danou problematiku podpořit.

Zástupce Unie zaměstnavatelských svazů ČR požádal, aby podklady na jednání byly zasílány dříve. Dále informoval, že Unie podporuje provázanost ministerstev, ale doplnila by problematiku intravilánů. Dle něj by se měla plocha v záboru radikálně snížit.

Pan náměstek Jílek zmínil, že je to otázka zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, který spadá pod MŽP.

Pan náměstek Mana reagoval, že záběr půdy je komplikovanější. MŽP se snaží, aby zábory nedopadaly na nejkvalitnější zemědělskou půdu, daný zákon však dle něj není ideální znovu otvírat. Snaha usměrňovat zábory do méně kvalitních půd je také ze strany MZe.

Bod č. 2 – Řešení kůrovcové kalamity v lesích a strategie dalšího rozvoje lesů

Pan náměstek Mlynář na úvod informoval, že probíhají jednání malé tripartity a jsou zasílány měsíční reporty panu premiérovi, kde jsou uvedeny také opatření, která jsou v kompetenci MZe. MMR je jedním ze spolupartnerů při řešení místních komunikací a na vládu by měl být předložen materiál týkající se oprav.

Příští rok bude dle pana náměstka náročný, rok od roku se kůrovcové kalamitní těžby zhoršují a letos budou dosahovat až 12 milionů kubíků. Během několika dnů bude k dispozici analýza dopadů, na základě které bude připravena určitá predikce vývoje a využije se k přípravě DP. Daná situace se řeší také se Slovenskem a Německem. Zpeněžení dřeva klesá a rostou náklady na asanaci. V přípravě je strategický plán pro příští měsíce, a to co se legislativy i dotací týče. Dále bude připravena střednědobá lesnická koncepce, která je již rozpracována a cílem je, aby byla schválena v rámci současné vlády.

Diskuse: Zástupce Svazu průmyslu a obchodu doporučil zvážit možnost zapojení energetiky při využití dřeva jako paliva, což souvisí s momentálně řešeným spalováním.

Pan náměstek Jílek se dotázal, jaký by byl dopad při zákazu spalování zemědělské biomasy.

Zástupce Svazu průmyslu a obchodu reagoval, že zdroje jsou na spalování i rostlinné biomasy postaveny a daná změna by měla být dle něj postavena tak, aby provozovatele motivovala.

Pan náměstek Mlynář odpověděl, že využití dřevní hmoty na spalování je řešení, nicméně nikoli na prvních místech.

Zástupce Zemědělského svazu reagoval, že je otázka jak zemědělce motivovat, aby to nedělali.

Dále bylo vzneseno, že je třeba vyřešit problematiku skladování dřeva. Zemědělcům hrozí riziko sankce od SZIF, protože je dřevo uskladněno na půdě, kde má být hospodařeno. Pan náměstek Mlynář reagoval, že danou problematiku řešil pan ministr MZe s generálním ředitelem SZIF Šebestýanem, je potřeba, aby byla daná domluva předem a pozemek byl vyčleněn na tyto účely.

Bod č. 3 – Aktuální problémy v oblasti vodního hospodářství včetně stavu a dalšího rozvoje vodní dopravy

Pan ředitel Pokorný informoval, že byly připraveny dva body v aktuální problematice. Novela vodního zákona, kde úkol vychází z usnesení 620, by měla reagovat na klimatický extrém sucha, a bylo při přípravě spolupracováno s MŽP. Proběhlo jednání pracovní skupiny a došlo ke shodě resortů. Definice sucha bude zmíněna ve vodním zákoně spolu s definicí nedostatku vody jako takové. Jsou sestaveny komise na různých úrovních. V novele je nejdůležitější řešit problematiku sucha, zákon je doplněn také o procesní věci, jako je vydávání rozhodnutí, sankce a podobně. Další věcí, která je řešena je změna financování vodního hospodářství, systém používaný momentálně je platný dlouhodobě, ale samozřejmě má určitá rizika. Vhodný model financování se stále hledá.

Diskuse: Zástupce Svazu průmyslu a dopravy informoval, že stále přibývají povinnosti subjektům, a to například nové normy a nové investice. Požadují změnit systém financování povodí, který je ekonomicky nestabilní.

Pan náměstek Mana doplnil, že dané téma je závažné, a pokud dojde ke změně systému financování, tak to bude dlouhodobější. Upozornil, že je třeba, aby shoda nastala již ve fázi MPŘ, nikoli až ve sněmovně, aby bylo možné podchytit veškeré souvislosti.

Zástupce Svazu průmyslu a dopravy informoval, že průmysl je na vodě závislý a je třeba, aby si případně stát nastavil novou koncepci technologické změny průmyslu.

Pan náměstek Jílek reagoval, že daný aspekt bude doplněn sekci vodního hospodářství do materiálu na RHSD.

Zástupce Zemědělského svazu se dotázal, v jakém duchu budou plány pro zvládání situace.

Pan ředitel Pokorný odpověděl, že dané plány pro zvládání by měly umět reagovat na stav absence vody, jak budou nahrazeny zdroje vody a jak bude možné udržet akumulaci co nejdéle, aby byl nedostatek vody při suchu překlenut. Na MŽP na podporu připravují informační systém, kde by měl být vytvořen rámec opatření pro komise, voda by měla být udržena na prioritní věci. Daná věc je zásadní s velkým přesahem a bylo by ideální, aby daná problematika byla vyřešena právě vodním zákonem.

Různé

Do bodu různé nebylo vzneseno žádné téma k projednání.

Dne 24. října 2018

Zpracovala: Alena Skořepová

Schválil: Ing. Petr Jílek

